

Formativní hodnocení je průběžné, nehodnotí výsledek učení, ale jeho proces. Užívá se tedy ve chvíli, kdy se žák ještě učí a má prostor ke zlepšení. Způsobů, jakými učitelé a žáci poskytují zpětnou vazbu, je mnoho, ale důležité je, aby objekt hodnocení vždy obdržel informaci o tom, do jaké míry jeho práce odpovídá požadavkům a co může udělat pro to, aby byl příště úspěšnější.

DESATERO FORMATIVNÍHO HODNOCENÍ

1. *Primárním účelem formativního hodnocení je zlepšit výkon žáka.*
2. *Formativní hodnocení musí poskytovat užitečné informace (žákům, učitelům i rodičům) k různým oblastem učení žáků. Užitečné v tom smyslu, že žák ví, kde se právě nachází, a také to, co má dělat, aby se posunul dále a dosáhl stanoveného cíle.*
3. *Formativní hodnocení je integrální součástí vyučování, prostupuje učení, je neustálé, nikoli epizodické, zaměřuje se na proces učení. Klíčový je dialog.*
4. *Formativní hodnocení vede ke stanovování výchovně-vzdělávacích cílů. Přesněji řečeno: na základě formativního hodnocení učitel může společně se žákem průběžně stanovovat výchovně-vzdělávací cíle.*
5. *Formativní hodnocení povzbuzuje žáky ke sledování vlastního pokroku směrem ke stanoveným cílům a motivuje je k učení.*
6. *Formativní hodnocení je založeno na porozumění tomu, jak se žáci učí.*
7. *Formativní hodnocení vede žáky k převzetí zodpovědnosti za jejich vlastní učení.*
8. *Formativní hodnocení posiluje sebehodnotící schopnosti žáka tak, že je schopen autoregulace učení.*
9. *Formativní hodnocení podporuje metakognici, reflexi a sebereflexi žáků. Jednodušeji řečeno: žák poznává, jak se učí, jak přemýšlí - na základě tohoto poznání může tyto procesy regulovat a měnit.*
10. *Formativní hodnocení patří mezi klíčové profesní dovednosti učitelů.*

Proč používat formativní hodnocení?

Formativní hodnocení s sebou nese reálná, prokazatelná pozitiva, a tedy je více než žádoucí ho zavést v praxi v každé škole.

- Žáci dosahují lepších výsledků, tj. formativní hodnocení přispívá ke zlepšení výkonů žáků a celkové kvalitě vzdělávání.
- Zvláště účinné se ukazuje pro žáky s horšími studijními výsledky a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, čímž se snižuje nerovnost ve výsledcích žáků.
- Podporuje spravedlivý přístup ke vzdělání, tj. každému žákovi poskytuje šanci, aby v rámci svých možností dosáhl maximálního rozvoje.
- Zlepšuje se třídní klima, žáci jsou vnitřně motivováni.
- Žáci jsou zapojeni do procesu učení a hodnocení (sebehodnocení a vrstevnické hodnocení).
- Žáci vnímají hodnocení jako přirozenou součást života.
- Formativní hodnocení rozvíjí nejen kompetenci k učení, tj. žáci jsou schopni poučit se ze svých chyb, sami vyhodnocují výsledky procesu učení a navrhují řešení pro zlepšení svých výkonů, ale také kompetenci sociální a personální. Žák oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí myslí, říkají a dělají.
- Formativní hodnocení se stává cílem učení – žáci se učí přijímat hodnocení učitele i spolužáků, hodnotí sami sebe. Jedna z klíčových moderních kompetencí je ostatně **být zodpovědný za své učení**.